

Aan:
College van Burgemeester en Wethouders
Fracties en raadsleden gemeente Sluis

CC:
Richard Schriemer, beleidsambtenaar Sociaal Domein
Jeroen Koppert, beleidsadviseur Strategisch Beleid

Ond: RMDO Adviesreactie Vitaal West Zeeuws Vlaanderen (VWZV)

Datum: 19 Januari 2022

Geacht college, geachte gemeenteraadsleden,

De Raad voor Maatschappelijke en Demografische Ontwikkeling (RMDO) wil door middel van deze brief een eerste globale zienswijze uitbrengen op de voorgestelde presentatie en documenten over de verkenning van het omvangrijke project Vitaal West Zeeuws Vlaanderen (VWZV) in relatie tot het nemen van een besluit over de voortgang naar de volgende fase door het college en de gemeenteraad op 27 januari 2022.

In het algemeen is de RMDO positief over de perspectieven en mogelijkheden die vanuit de verkenning worden gepresenteerd voor de transitie en herpositionering van de zorg, het onderwijs, het bestuur en gerelateerde faciliteiten in de kern Oostburg.

De RMDO geeft een compliment voor de opgestelde presentaties en beschikbaar gestelde documenten. Deze zijn duidelijk en begrijpelijk opgesteld en bieden voldoende informatie om in deze fase tot een goede afweging en besluitvorming te komen. Ook onderschrijft de RMDO het uitgangspunt dat 'niets doen geen optie is' en de gemeente op een kruispunt staat en besluiten moet nemen voor het optimaal borgen van toekomstbestendige faciliteiten voor de zorg, wonen, het onderwijs en bestuurlijke huisvesting.

Betrokken partners, met daarin een cruciale rol voor de gemeente, stellen zichzelf met de verkenning nu voor een grote uitdaging en verantwoordelijkheid te besluiten over het wel of niet doorgaan naar de volgende fase voor deze metamorfose van Oostburg.

De voorgestelde transitie op basis van drie scenario's met verstrekkende gevolgen voor de kern Oostburg, maar ook direct en indirect voor de hele gemeente, moet nu zorgvuldig worden overwogen en geanalyseerd, voordat de volgende stap wordt gemaakt en er wordt begonnen met het opzetten van een professionele projectorganisatie en de ontwikkeling en uitwerking van een masterplan.

Op basis van de bestaande kennis en informatie adviseert de RMDO het college en de raad positief te besluiten en akkoord te gaan met de volgende fase in dit project. De berekende financiële risico's die gepaard gaan met de voorbereiding en ontwikkeling van een gedegen masterplan zijn voldoende overzichtelijk om op basis van dit plan vervolgens een besluit te nemen over de uitvoerende haalbaarheid en betaalbaarheid van dit project.

De RMDO meent dat de verkenningsfase ondanks de tijdsdruk en mogelijkheden zorgvuldig en professioneel is uitgevoerd. Het eindresultaat biedt voldoende informatie, onderbouwing en inzicht om een goed conceptbeeld te kunnen vormen van de omschreven doelen.

Wel menen wij dat meer tijd en meer menskracht en zonder de belemmeringen van de Corona pandemie, het meedenken van de Klankbordgroep, de informatiedeling, gesprekken met andere betrokkenen en stakeholders, zoals stads- en dorpsraden, en goede communicatie wellicht nog een extra dimensie en meer draagvlak zou hebben opgeleverd.

De RMDO meent dat hierdoor, maar ook de veelomvattendheid van het project, deze fase nog veel vragen oproept, onzekerheden blootlegt en onder bepaalde betrokkenen voor onduidelijkheid en enige verwarring zorgt. Een belangrijk aspect dat in een volgende fase, de ontwikkeling en voorbereiding van een masterplan, zeker de nodige aandacht vraagt en waarin het voorgestelde participatieproces en de communicatie een essentiële en cruciale rol moeten gaan spelen.

Na een presentatie van de gemeentelijke projectleider en strategisch adviseur voor de RMDO en de leden van de Koepel Zorg & Welzijn, deelname aan de Klankbordgroep, ontvangen documenten en gesprekken binnen en buiten de RMDO, kiezen wij voor een positieve constructieve opstelling ten opzichte van dit project, met die kanttekening dat wij echter nog een wel een aantal opmerkingen, adviezen en vragen hebben en er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Gezien de complexiteit en de lange looptijd van het gehele project (10 tot 15 jaar) en wij alleen kennis hebben van de verkenningsfase zal de RMDO op dit moment uitsluitend ingaan op de belangrijkste onderdelen die betrekking hebben op de onderbouwing van de voorgelegde scenario's met als invalshoek de algehele belangen en (Burger)participatie van onze inwoners en betrokkenen in Oostburg, maar ook alle andere kernen van de gemeente.

Afhankelijk van het te nemen besluit door de gemeenteraad behoudt de RMDO zich het recht voor tijdens de mogelijke vervolgfase, de ontwikkeling en opzet van een masterplan, aparte adviezen uit te brengen over de deelonderwerpen.

Concept Vitaal West Zeeuws Vlaanderen

Zoals gesteld, onderschrijft en steunt de RMDO in het algemeen de noodzaak en het momentum voor de transitie en herpositionering van de zorg, het onderwijs, het bestuur en gerelateerde faciliteiten in de kern Oostburg. Voor een toekomstbestendige, duurzame, vitale en leefbare gemeente Sluis.

De mogelijkheden die zich nu vanuit de behoeften van ZorgSaam, het onderwijs en de bestuurlijke organisatie en huisvesting voordoen, samen met de perspectieven op voldoende financiering, bieden kansen die met twee handen moeten worden aangegrepen om de fundering voor de toekomst te leggen, waar de hele gemeenschap meerwaarde en voordelen aan kan ontnemen.

De omvang en langdurigheid van de voorgestelde transitie is echter wel van die omvang dat dit ook zorgen met zich meebrengt over de organisatiecapaciteit van de gemeente.

De RMDO vraagt zich af of er voldoende beschikking van menskracht met de nodige kennis, kunde en ervaring van en met dit soort megaprojecten bestaat en of er financieel rekening mee wordt gehouden hiervoor voldoende extra professionele krachten te vinden en te

kunnen inhuren. Ook om de huidige capaciteit binnen het gemeentehuis niet onnodig extra te belasten en de toch al onder druk staande dienstverlening niet nog meer te ondermijnen of uit te hollen.

De RMDO adviseert dan ook de projectorganisatie vanaf het begin zodanig op te zetten, te ontwikkelen en te borgen dat dit geen nadelige effecten heeft op de continuïteit van de dagelijkse gemeentelijke taken en werkzaamheden. Daarmee kan worden voorkomen dat onder bewoners negatieve beeldvorming wordt versterkt of de gemeente een dergelijk megaproject wel goed kan beheren en besturen en het draagvlak hierdoor verzwakt.

Bovenstaand advies over 'Good Governance' (goed bestuur en beheer) binnen de projectorganisatie heeft ook een direct raakvlak met het voorgestelde participatieproces. Een goed doordacht en uitgevoerd participatieproces samen met professioneel omgevingsmanagement en een professioneel communicatieplan zorgen voor betrokkenheid, draagvlak, inspiratie en motivatie om als betrokken gemeenschap gezamenlijk bij te dragen en samen te werken aan de totstandkoming van de gewenste transformatie.

De RMDO adviseert in elk geval voor het komende jaar gedurende de ontwikkeling van het masterplan direct te beginnen en prioriteit te geven aan het participatieproces en communicatieplan. Deze zo snel als mogelijk vorm en inhoud te geven en hierover helder en duidelijke afspraken te maken met alle stakeholders. Het is essentieel stakeholders, waaronder de stads- en dorpsraden en de RMDO, tijdig te betrekken en te informeren over hun rol en taken en tijdschema's wanneer hun meningen, visies, zienswijzen, ideeën en andere bijdragen worden en zijn gewenst, zodat eenieder zich hierop kan voorbereiden en organiseren om de nodige kwalitatieve inbreng te kunnen leveren.

Gelet op de vele partners die bij Vitaal West Zeeuws Vlaanderen zijn betrokken, van lokale ondernemers tot ministeries in Den Haag en leden van de Tweede kamer, vindt de RMDO het ook van groot belang dat de belangenbehartiging (lobby) in de hele betrokken keten van organisaties en partijen vanaf het begin goed wordt georganiseerd en opgepakt. De vele 'kickers in de kar', met soms afwijkende belangen of contacten vragen om een duidelijke strakke regie met heldere en werkbare strategische afspraken en uitvoering om miscommunicatie en tegenstellingen te voorkomen, kansen en momenten optimaal te benutten, bedreigingen af te wenden en extra geldstromen uit bestaande nationale en Europese subsidies en programma's tijdig te identificeren en te benutten. Het momentum om samen met de lokale partners, de provincie, de ministeries, de regering en de Tweede Kamer een voorbeeldproject voor een toekomstbestendige, vitale en leefbare plattelandsgemeente te realiseren, is gunstig en dient in onze visie optimaal te worden benut.

De RMDO adviseert in het belang van de projectorganisatie en direct betrokkenen in de keten de belangenbehartiging en het relatiebeheer deskundig te regisseren en hierover heldere, transparante afspraken met als doel de kansen voor een voorbeeldproject optimaal te benutten en te kunnen financieren.

Tot zover de RMDO zienswijze op het globale concept en de gestelde doelen die worden beoogd in de Verkenning naar een Vitaal West Zeeuws Vlaanderen.

Hieronder wordt nog kort ingegaan op de verschillende belangrijke deelonderwerpen en bouwstenen waarop de verkenning is gebaseerd en die een onlosmakelijk onderdeel van vormen van het project in Oostburg, maar ook directe en indirecte gevolgen hebben voor alle andere kernen en de gemeenschap in haar geheel.

Afhankelijk van het te nemen besluit door de gemeenteraad, behoudt de RMDO zich het recht om als deelnemende organisatie in het participatieproces gedurende de ontwikkeling van het masterplan de projectorganisatie, het college en de gemeenteraad diepgaander en uitvoeriger over deze essentiële deelonderwerpen te adviseren.

Wonen

Het project Vitaal West Zeeuws Vlaanderen kan zorgen voor verstreckende gevolgen voor het complexe Wonen & Bouwen dossier van de gemeente. In samenhang met het in VWZV genoemde aantal te bouwen woningen zal goed moeten worden bekeken en onderzocht wat dit betekent voor de woon- en bouwwensen in andere kernen.

Gelet op de grote publieke belangstelling momenteel voor dit onderwerp, de door de gemeente deels zelf veroorzaakte complexiteit en impasse in dit dossier, de opstelling van de provincie en de rol van andere betrokkenen, meent de RMDO dat het college en de raad tot een goede samenhang en balans moeten zien te komen, zodat er voldoende perspectief maar ook zekerheid kan komen voor starters (jonge bewoners en nieuwkomers), senioren en 'empty nesters', waardoor doorstroming kan worden bevordert en ook tweede woningeigenaren duidelijkheid krijgen.

De RMDO adviseert met criteria en voorwaarden ontleend aan een duidelijke definitie van leefbaarheid om het project VWZV aan te grijpen om te komen tot een duidelijk en transparant en gebalanceerd meerjaren Wonen & Bouwen beleid. Per woonkern kunnen er visies en plannen worden opgesteld om tegemoet te komen aan toekomstige ontwikkelingen en behoeften van de kern, met aandacht voor diversiteit (mix) binnen het beschikbare en nieuw te bouwen aanbod voor starters, senioren, gezins- en zorgwoningen. Ook zal meer rekening moeten worden gehouden met de huisvesting van arbeidsmigranten.

Onderwijs en Sport:

De basis voor het vormen van een goede en sterke gemeenschap is de aanwezigheid en het behouden van een goed aanbod van lager- middelbaar- beroepsonderwijs. Met daarnaast voldoende en goede faciliteiten voor ontspanning en sport.

De diverse sportverenigingen zullen moeten worden benaderd, om een duidelijk inzicht te krijgen over hun ledenaantal, de benodigde faciliteiten en de mogelijkheden voor het clusteren van de sportaccommodaties.

Een nauwe samenwerking tussen onderwijs, sport en de diverse bestaande verenigingen is een vereiste.

Zorg:

In principe dient toekomstgericht rekening gehouden te worden met alle verschillende delen binnen de zorgsector.

Jeugdzorg

Medische zorg: Huisartsenpraktijken/ Gezondheidscentra

Ouderenzorg

Gehandicaptenzorg

Voor ieder onderdeel van deze zorgvoorzieningen dienen de zorgorganisaties tijdens de verdere uitwerking van het project op een juiste manier over het complexe programma geïnformeerd en daarbij betrokken te worden.

Met betrekking tot alle activiteiten rond de zorg dient de RMDO tijdig volledig geïnformeerd en betrokken te worden om eventueel te kunnen ingrijpen als dat nodig is.

Wij moeten ook trachten te voorkomen dat patiënten moeten uitwijken naar andere landsdelen of België, waardoor minderbemiddelde bevolkingsgroepen bepaalde zorg niet meer kunnen bereiken.

Tevens zijn goede vervoersmogelijkheden “van en naar”, hieromtrent van evident belang.

Detailhandel, Horeca en Bedrijven:

Voor de verdere groei binnen onze gemeenschap is een betrokkenheid van het bedrijfsleven en een juiste communicatie en inspraak omtrent de ontwikkeling van het VWZV project van groot belang.

Algemeen:

Gezien de omvangrijkheid en de lange realisatietijd van het VWZV-plan is een uitgebreide informatie voor de inwoners van onze gemeente over alle toekomstige plannen een primaire noodzaak.

Verder dienen alle betrokken partijen, zoals hiervoor omschreven, regelmatig over de vorderingen, wijzigingen etc. geïnformeerd te worden of eventueel de gelegenheid en de faciliteiten krijgen om gezamenlijk te overleggen.

Gezien de belangrijkheid van een efficiënte ontwikkeling en uitwerking van alle projecten wil de RMDO bij alle voortgang structureel aangesloten blijven, dus als vaste stakeholder in het volledige participatieproces, om zodoende gedurende het proces en de verdere ontwikkeling van het project te kunnen blijven reageren op het gehele project en de deelonderwerpen, zoals wonen e.d. en de samenhang en impact in relatie tot de hele gemeente en alle kernen.

Met vriendelijke groeten,

Namens de RMDO en de leden van de koepel Zorg & Welzijn,

Rien Puyenbroek

Voorzitter.